

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„PINCZÉREK LAPJA“)

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLŐNY.

A „Budapesti szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosok ipartársulata“-nak, a „Budapesti pinczér-egylet“, a „Fővárosi pinczér-kör“ az „Első magyar országos pinczemesterek és pinczemunkások egylete“, a „Budapesti kávéházigéged-egylet“, a „Szatmár-németi pinczér-egylet“, a „Székesfehérvári pinczér-egylet“, a „Szombathelyi pinczér-betegsegélyző-egylet“, a „Kolozsvári pinczér-egylet“ „Győri pinczér-egylet“, a „Révkomáromi vendéglősök és kávéosok ipartársulata“, az „Aradi pinczér-egylet“-nek, a „Szabadkai“ pinczér-egylet“-nek és az „Aradi vendéglősök és kávéosok egyesületé“-nek

H I V A T A L O S K Ö Z L Ő N Y E .

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . frt 6.— Félévre . . . . . frt 3.—
Háromnegyed évre . . . . . „ 4.50 Évnegyedre . . . . . „ 1.50

LAPTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

I H Á S Z G Y Ö R G Y .

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület, Duna-utca 7. szám alatt.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

HIVATALOS RÉSZ.

A pinczér-egyletek t. elnökségeihez!

Gundel János urnak, osztályunk ékes-ségének, bölcs vezérünknek, a nemes szívű emberbarátnak mult év november-hó 18-ikán a Ferencz József rend lovagjává történt legmagasabb kitüntése alkalmából, legmélyebb tisztelem és ragaszkodásom csekély jeléül „Gundel János“ czímen olyatén **ösztöndíjat** voltam bátor a hazai összes pinczér-egyletek t. elnökségei becses rendelkezéseire boc-ajítani, hogy minden évben november hó 18-ikán a borfiúk között a legjobb magyar és német **ét'ap írásra pályázat hirdetendő** s az egyleti választmány által kiküldendő bíráló bizottsági tagok által előterjesztett legjobb ét'ap író berfiúknak, a szerkesztésem és tulajdonomban levő „**Vendéglősök Lapja**“ czimű szakközlönyünket a **Budapesti pinczér-egylete elnöksége** részéről ajánlandó **5 pályanyertes borfiúnak** egyenként egy példányban: a **Szatmári, Győri, Temesvári, Szabadkai, Szombathelyi, Pozsonyi, Eszéki, Brassói, Pécsi, Nagy-Becskereki, Nagyváradi, Komáromi, Nagykanizsai, Debreczeni és Kassai** pinczér-egyletek elnökségei által ajánlandó **2—2** borfiúnak egyenként egy-egy példányban **egész évben díjmentesen tisztelettel küldendem**. Minél fogva vagyok bátor fentnevezett egyletek n. é. elnökségeit tisztelettel felkérni, hogy ezen ösztöndíj elnyerésére a borfiúk között a pályázatot ez évben is kihirdetni kegyeskedjenek, nagybecsű bírálatuk alapján a **pályanyertes fiúk neveit s lakcímét** hozzám bezárólag úgy az idén, mind minden évben: **december hó 25-ig beküldeni sziveskedjenek s ezen alapítványomat** míg a mindenható Isten életemnek kedvez.

slapunk szerkesztését vezetem: érvényben tartani méltóztassanak.

Legyen ez ösztöndíj ifjainkra intő és serkentő példa, hogy miként **Gundel János** úr példás életével megmutatta, igyekezzenek minden szépre, jóra és nemesre!

Budapest, 1886. november 18.

Hazafiú üdvözléttel:

Ihász György

a „Vendéglősök Lapja“ szerkesztője és kiadótulajdonosa.

Jegyzőkönyv.

Felvetett a **budapesti szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosok-ipartársulata** választmányának 1886. év november hó 8-ikán d. u. 4 órakor az ipartársulat iroda helyiségében megtartott üléséről.

Elnök: **Gundel János**. — Jelen vannak: **Walter Ferencz** alelnök, **Ruscher György**, **Wrabetz Frigyes**, **Kammer Ernő**, **Hermann Ferencz**, **Glück Frigyes**, **Barabás József**, **Pavelka Antal**, **Stamm András**, **Kern Ferencz**, **Ment András**, **Fritz Henrik**, **Fritz János**, **Gast József**, **Fanzler János**, **Mayer Ferencz**, ifj. **Ács Károly** ipartársulati jogtáncs, **Begázsy Nándor** titkár és **Ihász Gy.** a „Vendéglősök Lapja“ képviselőjében.

1. Elnök üdvözlőlvén az egybegyülteket a határozatképességet konstatálja s az ülést megnyitottnak nyilváníti, a jelen jegyzőkönyv hitelesítésére pedig **Fanzler János** és **Fritz Henrik** urakat kéri fel.

2. Olvastatt a mult ülés jegyzőkönyve. Tudomásul vétetik.

3. Olvastattak özv. **Bendáné** és **Boer Mária** szegény sor.u volt vendéglősök kérvényei. A választmány mindegyiknek **20—20** frtot szavazott meg segély czimén.

4. Elnök bemutatja a **budapesti pinczér-egylet** átiratát, melyben azon kérdést intézik ipartársulatunkhoz, miszerint nem volna-e ajánlandó a farsang folyamán, a mult évben megállapított feltételek alapján ismét egy közös táncvigalmat rendezni.

A választmány a pinczér-egyletrel való

érintkezésre nézve **Walter Ferencz** alelnök, **Kommer Ferencz**, **Glück Frigyes**, **Stadler Károly**, **Wrabetz Frigyes** és **Wirth Ferencz** urakat bizza meg.

5. Elnök betérjeszti a pinczér-egylet azon átiratát, melyben az egylet 50 éves jubileuma alkalmából ipartársulatunk részéről e nap emlékeze évenként két elaggott munkaképtelen szegény pinczér segélyezésére ajánlott 50 frt elnyerésére **Weiss Lipót** és **Kölich N.** szegény sorsn pinczéreket ajánlja.

A választmány nevezetteknek megszavazza a segélyt s egyszersmind utasítani fogja a pinczér-egyletet, hogy jövőben a pályázók megbíralásához a választmánytól 2 társulati tag kiküldetését is kérje.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

A vendéglősök országos értekezletére eddigi a következő szak-társak jelentkeztek:

Komáromból: A révkomáromi vendéglősök és kávéosok ipartársulata képviselőjében: **Pengl Ignác**, **Kéry Mihály**, **Kokas István**, **Csóka Ferencz**, **Hajóssy László**, **Klár Ferencz**, **Fuith Lajos**, **Kepp Ármin**, **Puhr Károly**, **Fischer Adolf**, **Boor József** társulati tagok a küldöttségben való részvételtre **Gundel János** és **Kammer Ernő** urak, mint s társulat disztagjai is felkéretnek.

Tövisről (Alsó Fehér-megye): **Walter Károly**.

Kelenföldről: **Kőrössy Zsigmond**.

Székestehérvárról: **Szilágyi Ágoston**.

Aradról: az „Aradi vendéglősök és kávéosok egyesülete“ részéről **dr. Barabás Béla** titkár 2 tag kíséretében.

Kunfélegyházáról: **Kneffel E.**

Ébredjünk!

Sokáig eltűnődtem ama felhívás fölött, mely a koresmárosok országos nyugdíj-szövetkezetére szólítja fel a szaktársakat. Dicsőséges lesz a kezdeményezőkre, ha létesülni fog. Végre, gondolám magamban, eljutott már ezen annyit vajudott ügy, a kezdet kezdetére; és hogy oly egyének vették ezen valóban szent ügyet a kezükbe, kiknek már dicső nevük kellő biztosíték a siker elérésére.

Itt most csak az a kérdés, meg-e hallották szaktársaink az országban a kimondott ígét; mely egykor hivatva lesz ha testté válik, köztünk egy erős kapcsolatot képezni, és a balsors által sújtottakat, testvéri és bajtársi szeretettel ápolni, és minden kultámadástól erősen megvédeni.

Én igen félek, hogy sok helyen süket fülekre talált azon hirdető ige; mert annyi exkluzív elem nem létezik sehol a világon egy iparágban sem, mint a koresmárosok és kávé-soknál. Ezen iparág sajnos, eddig csak bitang jószágnak lett tekintve, hol mindenki bátran csépelhetett rajta mint a csáki szalmáján. És csakis így lehetséges, hogy a mi iparágunknál még Pityi Palkó is lehet szállodás, ki törődik vele? így keresi manap mindenki a dolog boldogabb végét, a varga eldobja magát az árt, szabó az ollót, egy üzletében elunt kereskedő oda hagyja üzletét, nyereségre spekuláló sok családapa vagy anya, kinek szép leányai vannak, oda hagyják családi tűzhelyüket, és így a végtelenig tovább, mind beáll koresmárosnak, és most már boldoguljon ha tud az ily derék népségtől az üzletét igazán megtanult szaktárs, ki semmi más mesterséget nem tanult mint a koresmároságot.

És ennek legfőbb oka miben rejlik? abban, mert iparágunk nincs képesítéshez kötve, és így mindenki lehet koresmáros, kinek csak egy kis tőkéje van.

Hogy állításomat igazoljam, ott vannak a regálék, magántulajdonban lévő szállodai, vendéglő és kávéházi épületek, ne higgye ezen nagy urak felül senki, hogy azok birnak annyi felebaráti szeretettel, és humánus érzéssel ha most egy társunk bérlete lejár, és tíz vagy tizenöt évig pontosan fizette a házbért, becsületesen viselte magát, egyszerre jön egy annyi a sok közül — kik csak a koresmároságot nyerészkedési vágyból üzik — rálicizál egy titkos ajánlatban, vagy ötven forinttal többet, sosem higgye azt senki, hogy az az uraság, vagy magántulajdonos tekintetben veszi azt a sok évi pontos fizetést, hui ábránd! 1-ször, 2-szor, senki többet 3-szor, annak adja, ki egy pár forinttal többet ad, sosem nézi azt az uraság, tanult koresmáros-e azon új bérlő, vagy most lett szabóbol koresmáros; ha aztán egy ily hősnek a vállalatban bele török a bicskaja, bucsút sem vesz a kapufától ott hagyja, és kezdi abban hagyott mesterségét előlül.

Már most mit tegyen az olyan egyén, ki szerencsétlenségére más mesterséget nem tanult mint a koresmároságot; hová legyen, ha kistájgerolták az üzletéből? ő szegény nem mehet a szomszédban egy új üzletet nyitni, mert nem engedi a regále-törvény, mely fátumként nehezedik iparágunkra, és így kénytelen, ha családját koldusbotra juttatni nem akarja, uszni az árral és számításán felül többet fizetni, a kész bukásban belemenni, fülög magát adóságba verni, és a víz fölött addig laborálni, míg a fáradságos munkába bele nem szédül, feje fölött az ár összecsap, és szerencsétlen családját a legnagyobb nyomornak kitéve, czéltalanul tekint a jövőben, sehol semmi segélyre kilátása nincs.

Szeretném, ha akadna valaki, ki állításomnak ellenkezőjéről győztetne meg. Hallgatom iparágunknál előforduló sok panaszt, és elgondolkodom a bajok fölött, keresem, kutatom a bajok kuforrását, és csak oda kerülök vissza; a baj oka az: hiányzik iparágunktól a képesítés, és ez mindennek az okozója. A képesítést pedig csak úgy érhetjük el, ha összetartás létezik iparágunknál és egy védőgátként összeállunk e már fejünk fölé csapkodó ár ellen és megállapítjuk a koresmárosok országos nyugdíj-szövetkezetét.

Elmélkedjék minden egyes szaktárs az itt elmondottak fölött, idézze maga elé a jövőt, és tegye szívére kezét. biztosítom, hogy önkéntelenül fognak a következő szavak ajkára tolni: Igaza van! Vétkezem magam ellen, vétkezem nőm és gyermekeim ellen, ha a most adott alkalmat elszalasztom, mely hivatva van saját s szeretett családom jövőjét biztosítani.

Azon két ember pedig, kik jelenleg ezen üdvös ügy élén állanak, fájós szívvel nézik szerencsétlen szaktársaikat, kik ezen igazán szent mozgalom iránt nem érdeklődnek, mely csakis az ő javukat szolgálja; azon két embernek sürgőtelen az országos nyugdíj-szövetkezet, ők istennek különös és jóságos kegyelméből, és saját fáradságos szorgalmas munkájuk által, ma már mentek a terhes anyagi gondoktól, ők biztosan néznek a jövőbe, de ha végig, és körültekintenek az országban, és látjuk mindama visszaéléseket, mi a regále által, és hogy iparunk nincs képesítéshez kötve, mi minden el lesz követve, és ez által mily bizonytalan jövőre van fektetve iparágunk, el akarnak követni mindent, és semmi nehézségektől vissza nem riadva, meg akarják a koresmárosok országos nyugdíj-szövetkezetét alapítani, csak a vidéki szaktársak által a kellő támogatásban részesüljenek.

En reményem, hogy valahára elérkezett azon idő, mely mint a pirkadó hajnalban életre esókolják a napsugarai az éj által elálmósodott földet, úgy azon fölszólitásban elhangzott ige föl fogja minden egyes igaz szaktársat ébreszteni, amaz átokként rajtuk nehezede lethargiából és egymáshoz sorakozva, összetartással hozzáfogunk a már fejünk fölött égő ház oltásához.

Adja a magyarok istene, hogy mentől előbb úgy legyen.

Vác, 1886. november 15-én.

Táray Sándor.

Néhány szó az országos „szövetkezetéről“.

Miután a budapesti „Vendéglősök ipartársulata“ kebelében az „országos szövetség“ eszméje más nemes eszmékkel annyira érlelődött, hogy megvalósítása céljából országos értekezlet tárgyává tétessék, szabad legyen csekélységemnek is ez ügyben szerény nézetemet nyilvánítani és mint egy eszme csere céljából egyot más elmondani, előre bocsátván, hogy csak is a nemes ügyviránti érdeklődésből szóllok — és kevés módosítással csak is azokat mondom el, a miket már egyszer másszor elmondottam.

Csekély véleményem szerint én olyan alakot óhajtanék a „Vendéglősök országos szövetkezeté“nek adni, hogy az működése körébe egész társadalmi osztályunkat felkarolná és így egyesült erővel minden ügyeinket rendezné, anyagi érdekeinket védené és előmozdítaná, a humánus jótékonyágot nagyobb mértékben gyako-

rolná, a vagyont köztulajdonná tenné és az „országos nyugdíj-intézetet“ is megalapítaná.

Ezen irány ellen így elmondva azt hiszem, senkinek sem lesz kifogása, de ha gyakorlatilag akarjuk alkalmazni, sok ellenzésre talál, mert az egyenlőség elvével, illetőleg annak gyakorlati alkalmazásával sokan nem tudnak megbarátkozni, olyanok még többen lesznek, kik a vagyont nem fogják akarni köztulajdonná tenni (pedig hát az most is köztulajdon, csak hogy szűkebb keretben), tehát ezen elveknek, hogy az mennyire helyes vagy nem helyes, vagy mennyire szükséges, itt a papiron való vitatásába nem bocsátkozom, mert meszire vezetne, hanem hogy érthetőbbé tegyem a dolgot, megkísérlem egy olyan „alapszabály formát“, a szükséges felvilágosító jegyzetekkel össze állítani, mely mind a jelzett iránynak, mind a törvény szellemének, mind a gyakorlati életnek is lehetőleg meg felel. De itt is előre, bocsátom, hogy a „szövetkezetnek“ csak a mikénti megalkotására, egybe függésére és a humánus jótékonyágot mikénti gyakorlására vonatkozó szakaszokat állítom össze. A közművelődési rész az ipartörvényben meg van, csak a békeltető bizottság működése volna még hozzá irandó, ez azonban több ipartestületnél már meg van, s kevés módosítással osztályunkra is alkalmazható. Az anyagi érdekekre vonatkozó részt pedig azért mellőzöm, mert e tekintetben őszintén megvallom, egész tájékozatlan vagyok, s úgy tudom, hogy több „Vendéglős ipartársulat“nak vannak ilyen szabályai, melyek kevés módosítással a szövetség alapszabályiba szintén beilleszthetők lesznek.

1. §. A vendéglősök országos ipartestületének alapszabályai.

A magyarországi összes vendéglősök és pincérek társadalmi állásuk emelése és egyéb ügyeik rendezése, valamint az emberbaráti jótékonyágot nagyobb gyakoroltatása céljából, ezen alapszabály értelmében egy országos testületté tömörülnek és ezen szabály 8. §-ban előírt módon „országos nyugdíjintézetet“ létesítenek.

Jegyzet. „Szállodások“, „kávéások“, „koresmárosok“, „pincérek“ és „kávésegédek“ jelző szokat, a czím rövidítése céljából szükségesnek tartom kihagyni, különben is „kávé“ és „kávésegéd“ a németből van átültetve, a magyar nyelv ilyet nem ismer, legjobb és legszokottabb a „vendéglős“ és „pincér“ vagy újabban „pincész“ kifejezés, ezek magukba foglalják az egészét.

Az „ipartestület“ szót azért használok, mert a törvényben is az van, máskülönben a czím lényegtelen, akár „szövetkezet“ akár „egyesület“ akár „társulat“ akár „szövetség“ egyre megy.

A pincéreket pedig több oknál fogva szükségesnek tartom a szövetségbe felvenni. 1-ször is azért, mert az ipartörvény 149. §-ban elő van írva, „hogy a segédek a társulatba felveendőek“. 2-szor Sorsunk az életbe annyira összefűződik, annyira egymásra vagyunk utalva, hogy egymást nem nélkülözhetjük, „Egy kenyeren egy són vagyunk“ egy fedél alatt lakunk, tehát nem látom át, hogy a pincéreket miért ne lehetne a szövetségbe bevenni? Hiszen a természet folyása szerint rövid idő múlva ők lesznek vendéglősök, mi pedig a sirba költözünk, s így nemcsak őket, de a magunk állását emeljük és a testületi szellemet erősítjük, a midőn előre megismertetjük a társulás hasznát és megismertetjük azon nehézségeket is, melylyel pályánk egybekötve van. Szociális ügyeinket is csak velük rendezhetjük kellő eredménnyel. 3-szor Az országos szövetkezetnél mint olyan humánus nagy testületnél, mely az emberbaráti jótékonyágot a lehető legnagyobb mértékben czélozza gyakorolni, épen nem látom át, hogy a pincérek miért hagyatnának ki. Hiszen az or-

szágos szövetség nem „Casino“, nem „Klub“, hanem egy humanus nagy testület, melybe osztályunk minden boldog és boldogtalan tagja felveendő, a pinczerek meg éppen ki nem hagyhatók, mert ha őszinték és igazságosak akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy ők újui hajlamaik és kedélyüknél fogva, a jótékonytágot eddig is szélesebb körben gyakorolták mint a vendéglősök, legalább a fennálló pinczér-egyletek szép száma e mellett tanuskodik. Tehát ezen okoknál fogva az országos szövetségbe a pinczerek is felveendők, mert nagyobb mértékű jótékonytágot csak „egyesült erővel“ gyakorolhatunk.

2. §. Czíme.

A vendéglősök országos ipartestülete.

3. §. Székhelye.

a) Központi székhelye: Budapest.

b) Kerületi székhelyek: Arad, Brassó, Debreczen, Győr, Kolozsvár, Kassa, Kanizsa, Komárom, Miskolcz, Nagyvásár, Pozsony, Pécs, Szombathely, Székesfehérvár, Szabadka, Szeged, Szatmár, Temesvár.

c) Az országos ipartestület megalakulása alkalmával ezen elősorolt városokban levő és osztályunkhoz tartozó, minden néven nevezendő humanus egyletek, a hatáskörükbe eső összes vendéglősök és pinczerekkel valamint a birtokukban levő összes „egyleti“ vagyonukkal köteleztetnek az „országos ipartestület“ kötelékébe lépni.

d) Azon városok, melyekben még osztályunkhoz tartozó humanus egyletek nem léteznek, „székhelyekké“ csak egy alakulhatnak, ha ezen „alapszabály“ elfogadásával, az ottani vendéglősök és pinczereknek két harmada elhatározza az országos ipartestületbe lépni. Ezen esetben az ottani összes vendéglősök és pinczerek szintén kötelesek lesznek, az országos ipartestület kötelékébe lépni.

e) Az ilyen székhelyeken a testületbe való beléphetési díj fejenként 16 forintban állapítatik meg, ennek fele része a székhely alapítókéjéül szolgál, másik fele része pedig a központba a „nyugdíjalap tőkéjéhez“ eszótlatatik.

f) A székhelyek a „helyi szabályrendeletek“ keretén belül üzleti dolgait intézetében önálló rendelkezési joggal bírnak.

g) A központi székhely üzleti ügyekben csak annyiban áll felette a kerületi székhelyeknek, hogy ha közös érdekeink megóvása, vagy előmozdítása céljából országos mozgalmat indítana, annak nagyobb erkölcsi súlyt adandó, köteleztetnek a kerületi székhelyek is hozzájárulni és azt, ha szükséges, anyagilag is támogatni.

h) Az üzleti dolgokban felmerülő költségek az „országos ipartestület“ pénztárából nem fedezhetők, hanem az üzlet tulajdonosokra egyenlően kivettetik és szükség esetén közgazgatási uton hajtatik be.

i) Az „országos ipartestület“ összekötő kapesát csak is a humanus jótékonytágot egyönteti gyakorlása és a nyugdíjintézet felvirágoztatása képezi, e tekintetben a központi székhely, illetőleg az „igazgató tanács“ vezérszereppel bír.

Jegyzet. Mint látható, ezen szakaszban a kényszer-társulás van czélozva, és igen óhajtható, hogy az keresztülvitnének. A kezdetnél azonban annyi kivétel tehető volna, hogy egy bizonyos évszám állapítatnék, melyen felül az illető ne kényszerítették a testületbe lépni, mert annyi bizonyos, hogy az öregebb kartársak már ugysem fogják hasznát vehetni. Az ilyenek tetszésükre volna hagyva a beléphetés, de a fiatalokat egyáltalán kényszeríteni szeretném; a gazdagokat azért hogy kedvező helyzetüknél fogva jót tegyenek és tekintélyüknél fogva a testület tekintélyét is emeljék, szegényebb kartársainkat azért, hogy az élet

esélyei között öreg napjaikra biztosítva legyenek a nyomor ellen, így a kívánt czélok elérhetőek volnának. Csak az a kérdés, vajjon ezen szakasz a nagyméltóságú ministerium által megerősített-e? Én azt hiszem igen, mert az ipartörvény 122. §-a utal rá, igaz hogy az, a képesítéshez kötött iparosokra vonatkozik, de egyuttal az is kérelmezhető volna, hogy a mi iparunk is képesítéshez köttessék. Különbözn ez a szakasz igen szépen megokolható és adatokkal is bizonyítható, hogy a „Vendéglős ipartársulatok“ és „pinczér-egyletek“ legrégebbi egyletek az országban, és az ön kormányzatban gyakorlatuk van, a mit igen szép mult bizonyít, továbbá: osztályunkban legjobban ki van fejlődve a társulási szellem, s arról egyleteink szép száma tanuskodik, és hogy iparunk egészen eltér más iparoktól s így eltérő szabályok szükségeltetnek stb. Tehát ilyenformán megokolva azt hiszem megerősítették. De eltekintve mindezekről. Csekély véleményem szerint „kényszer-társulás“ nélkül is létrehozható az „országos szövetség“ és a „nyugdíj-intézet“ is megalapítható, csak a kijelölendő irány, melyet alább bővebben fogok fejtegetni az összes egyletek által fogadtassék el, azaz „egyesült erővel“!!

Hogy az újonnan alakult székhelyek milyen összeggel léphessenek a testületbe azt az országos értekezlet határozná meg, én csak szükségesnek tartottam megemlíteni, mert alapítóke nélkül a multban sem létesülhetett egylet.

Az üzleti ügyeket, magától értetik, hogy mindenütt a főnökök eszközlik. Hitel-ügyleteket köthetnek, haszonbérletnek és vásárolhatnak anélkül hogy abba az országos ipartestület beavatkoznék, csakis országos ügyekben lennének a központi főnökök mozgalmához járulni.

4. §. Nyelv és pecsét.

a) A „vendéglősök országos ipartestületének“ közigazgatása és ügykezelése magyar nyelven eszközöltetik.

b) Az összes székhelyek pecsétjein köriratban „Vendéglősök országos ipartestülete“, átméretben a székhely (város) neve és a megalakulás év száma olvasható.

c) A „nyugdíjintézet“ pecsétjét kivéve, az összes székhelyek pecsétjei alakilag egy öntetiek lesznek.

5. §. Czélja.

a) Az összes vendéglősök és pinczerek társadalmi és szociális ügyeit rendezni, közmívelődésüket előmozdítani az ipartörvény III. fejezetében az A) B) C) betűk alatt meghatározott teendők által és a 126. §-nak a, b, c, d, e, f pontjai szerint közös érdekeinket megóvni és előmozdítani az ipartörvény 12. 156. 158. és 176. §-okban körülírt teendők gyakorlása által.

b) Az „országos ipartestület“ arra törekszik, hogy a vendéglős, kocsmá és kávéházi ipar gyakorolhatása, becsületes józan életű, szorgalmas és az üzlethez megkívántató képességgel bíró egyének alkalmaztassanak pinczerekül.

c) Humanus tekintetben pedig a megbetegült tagoknak a kórházba való felvételét és a testület költségére leendő ápolatását eszközli, esetleg azoknak a kórházon kívüli ápolatásáról a 13. §. a) pontjában előírt módon gondoskodik.

d) Az „országos nyugdíjintézet“ felvirágoztatását előmozdítani törekszik.

e) Az elhelyező intézetekkel szemben az elhelyezési szabályok megtartása felett örködik.

6. §. Eszközei.

a) Azon székhelyeken, hol a tagok létszáma megengedi, „önképző köreket“ alakít, szaklapokat folyóiratokat járát, könyvtárt alakít és felolvasásokat rendez.

c) Szociális ügyeik rendezése tekintetében

békeltető bizottságokat alakít s a megállapítandó szabályok szerint az „iparhatósági bizottság“ azok szerint jár el. (Ipartörv. 141. és 176. §.)

c) A jörend és erkölcsi fegyelem fentartása céljából, a botrányt előidéző és kihágást elkövető tagot megint, megfedi, ismétlés eseteiben 50 kr.-tól 5 frtig bünteti s végre a testület kebeléből kizárja.

d) A büntetésből befolyó pénz a „nyugdíjintézet“.

Jegyzet. Ezen szakaszban előírt büntetés a jörend fentartására irányul, és igen kívánatos hogy az megerősítették, csak hogy erre nézve az ipartörvény nem tartalmaz semmi utasítást, s így megerősítése nagyon kérdéses, pedig hát egy ilyen nagy testületnél valami fegyelmi eszköznek csak kellene lenni, a tagok közt előfordulható czivódások, egyenetlenségek, rágalmozások és kihágások megakadályozására, pusztán az erkölcsi kényszer nem elég. A megokolásban az előbbiekkal együtt megemlíthető volna, hogy az ilyen csekélyebb büntetéseket több pinczér-egylet gyakorolta anélkül, hogy visszaélést követtek volna el, — sőt igen üdvös eredményei voltak — a jó rend fentartására, aztán meg a büntetés összege oly csekély, hogy az megengedhető s az ipartestületnél még annál inkább megengedhető volna, mert a békeltető bizottság az iparhatósági biztos felügyelete, illetőleg elnöke alatt gyakorolná, s így visszaélés sem követtetnék el. (Lásd az ipartörvény 176. §-nak jegyzetét.)

(Folytatása következik.)

Elhangzott szavak.

Nincs oly magasztos, nemes eszme, melynek ellenségei ne volnának. Hiszen a vallás alapítók, népszabadítók vezéreit s párthiveit is üldözik, kinevették emberboldogításukért a régi kerekvágásban maradni szerető, de a korral haladástól irtózó ósdi emberek.

Tudtuk mi is jól azt, hogy az általunk megpendített országos szövetség eszméje oly mag, mely sok a közügyeink iránt nem érdeklődő polgártárszívében termő talajra találni nem fog. De ez nem, hogy elcsüggesztene, lankasztana bennünket, hanem erőt önt keblünkbe, mert hiszen az embernek erkölcsi kötelesség, embertársainak boldogítására törekedni s ha akadály van, azt elhárítani, a fásult közönyt eloszlatni, a kételkedők szívét, lelkét a fenkölt szép ügynek megnyerni.

Nem kiméltünk semmi fáradságot, hogy a külföldi nemzetek példáján okulva, megálapítsuk a vendéglősök országos szövetségét, hogy nyugdíjalapot léptessünk életbe, hogy iparágunk képesítését kimondhassuk. Ezeket nekünk jó hirnevünk, tekintéljünk emelése érdekében is okvetetlen, ha török, ha szakad, kell, hogy létesítsük. Az érdektelenség, hideg, fásult közönyösség elszomorít ugyan egy kissé bennünket, de hát nincsen fény árny nélkül, derű, ború nélkül, s hiszszük, hogy az eltévelyedett juhok mielőbb csatlakoznak a helyes nyomon haladó nyájhoz.

Fáj ugyan konstatálunk azt, hogy 600-nál többen küldték vissza az országos szövetség létesítése érdekében kibocsátott felhívásunkat, tudjuk azt is, hogy sokan fáradság, egy lépés nélkül szerintnének, ha — az orsz. szövetség létesülne.

Tömörülni, egyesülni, összetartva, lankadatlanul kell dolgoznunk, s minél több a munkás kéz, minél egyöntetűbb a munka, minél nagyobb a lelkesedés, annál hamarabb megvalósul a ma még csak papíron levő eszme, s munka után édes lesz a nyugalom, s kik

küzdöttek, fáradtak az eszméért, nyugodt, édesen boldogító önérzettel mondhatják el: megtettünk mindent, mi önmagunk, pályatársaink, utódaink iránt kötelességünk, s a késő nemzedék is hálával fogja áldani a márványnál is maradandóbb művünket, mely örök betűkkel lesz bevésve a szívekbe.

Igen! Kell, hogy belássa az orsz. szövetség létesítésének égetően szükséges voltát minden igaz, becsületesen, önzetlenül gondolkozni tudó ügy és pályatárs, kell, hogy felbredjenek riadónkra hosszú, mély szellemi álmukból, hideg közönyükből, s egy szívvel, egy lélekkel elmondhassák: kiállunk a sikra, megteremtjük saját boldogításunkra, önérdünkben a megpendített eszméket, melyeknek czélszerűségét, gyors szükségét, nagyszerűségét felesleges bővebben fejtegetni s magasztalni.

Mi megtettük s megteszszük a magunkét s most már azokon van a sor, kik eddig hallgattak, vagy visszariadtak a korszerű munka kivételétől.

Fel tehát, t. ügytársak! Lelkesülés, kitartás s a munka még fogja teremni gyümölcseit.

Ihász György.

Levelezés.

Vass János nagybányai vendéglős urtól az országos értekezlet ügyében levelet kaptunk, melyből átvesszük a következőket:

Tisztelt szerkesztő ur, kedves barátom!

A felszínre hozott nemes ügy bár nagyon érdekel, de a czélba vett értekezleten fájdalom nem jelenhetek meg, s így távol szemlélője leszek a nemes törekvésnek, s annyit tudhatok meg belőle mennyit becses lapunkban közölni fogsz.

A mennyire örvendek e nemes mozgalomnak épen annyira bosszant ama közönyösség vagy elfásultság, melyet „gyászvitézek“ ezime alatt közzé tettél, de még annál is több, ugy, hogy jellemzésére nem tudok szót találni, mert a rossz indulatnál is több, midőn a fővárosi kartársak szíves felhívását annyi figyelemre sem méltatják, hogy elolvassák, ezekre volna szükséges a „kényszerátirat.“ Mind az által a czélfelé való törekvésben nem kell csüggedni, a jó ügyet fejlődésében ezen „gyászvitézek“ elfásultsága vagy rossz indulata nem tartóztathatja fel, csak kitartás a jónak, a nemes ügynek előbb utóbb győzni kell!

Kiváló tisztelettel maradtam Nagybányán 1886. október 3.

üdvözlő barátod

Vass János.

Debreczen 1886 november 7.

Tek. Szerkesztő Ur! A debreczeni pinczér egyesület folyó hó 4-én a Pattermann-féle, „Páris“ hoz címzett kávéház helyiségében rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen gyűlésre, mely 12 órakor éjjel vette kezdetét, 35 tag jelent meg. Ez olyan szám, aminő gyűléseinkben nem mindég fordul elő. Tizenkét óra után az elnök, Gödényi József megnyitotta a gyűlést s első helyen is köszönetet szavaz az egyesület tagjainak, hogy ilyen szép számmal megjeleni igyekeztek s azután rátért a tulajdonképeni tárgyra. Constatálta hogy az egyesület tagjai között nem egyszer merült fel már az a kérdés, hogy a zászló alapra gyűjtött összeggel mi lesz. Az elnök előadja, hogy már 500 forint van s kéri az egyesület tagjait, nyilatkozzanak valjon akarnak-e még a gyűjtés mellett szavazni, vagy pedig hogy az beszünttetésük s a már meglévő 500 forintból készítsék el az egyesületi új lobogó. Rövid értekezlet után az egyesület tagjai abban maradtak, illetőleg azt

határozták, hogy még januárig gyűjteni fognak s csak azután készítették el a lobogót. Az elnök azután áttért a másik tárgyra. A volt jegyző helyett (Barnaí) új jegyzőnek a választását tartja szükségesnek s Rosenberg Simont ajánlotta. A „Fiume“ kávéház főpinczérért. Az egyesület tagjai közül sokan suttogtak, zúgolódtak azért Rosenberg bár a jegyzői tisztelet örömet vállalta volna el; megköszönte az egyesület az őpártján levő tagjainak a kitüntetését s a jegyzőséget nem vállalta el. Az egyesület tagjai tehát új jegyzőnek Pollák Henrik főpinczért választották meg. Ezután két választmányi tagul Salamon János és Burgháld Lajos főpinczéréket választották meg. Az elnök így újból megköszönvén az egyesület tagjainak e rendkívüli közgyűlés iránt mutatott érdeklődését s a gyűlést berekesztette kevéssel két óra után. A másik rendes közgyűlés csak a jövő év január havában fog megtartatni.

R. S.

Milyen szivattyúkat használjunk a borok áthúzásához.

A borok áthúzására már annyi mindenféle alakú szivattyú van használatban, és ezeknek annyiféle egyes előnyük van kölesönösen a másikkal fölött, hogy valóban nehéz megmondani melyik jobb a másiknál, vagy egyáltalán melyik a legajánlatosabb. Ezuttal egy olyan kisebb szabásút és így olcsóbbat írunk le tisztelt olvasóinknak, melynek a többiek fölött szintén meg van a maga előnye. Ugyanis a többiekhez tartozó szívócsövet rendszeren a hordó csapjára vagy a csap nyílására szokták erősíteni, miáltal a ráhelyezésnél több-kevesebb borszokott elfolyni. Kis szivattyúnkat a hordó szádján kell becsátani a hordóba, oly mélyen, ameddig belőle a bort ki akarják szivattyúzni, a szivattyúnak benyúló csővére, mely itt a szívó-cső, egy köpű van húzva, mely egy csavar segítségével a szívó-csőhöz szorítható. A kúp-alakú köpűt beletolják és beleerősítik a hordószádjába, azután ezen át tolják be a szívó-csövet; a kellő helyen megerősítik, a vezető-cső másik végét — mely nyílása közelében kapaszkodó horoggal van ellátva — azon edénybe vezetjük, melybe a bort áthúzni akarjuk. Előnye abban áll, hogy könnyű, továbbá, hogy oly hordóknál is használható, melyeknek csapjuk nincs. Végre, hogy könnyen mosható ki.

Miként kell a hordókat borszeszszel conserválni?

Hogy a kiürült hordókat égő kénegőzzel, illetve kénessavval szokták borászársaink conserválni, az mindenki előtt ismeretes. Ennek czélja mint tudjuk, meggátolni a kiürült hordókban az ecet erj vagy penész gombák keletkezését. — Fordúlnak azonban oly esetek is elő, melyek mellett valamely bort kénezett hordókba húzni nem tanácsok. Ilyenkor borszeszszel égetett hordókat veszneik igénybe. — Jelen sorok írójának gyakran panszokódtak, még pedig gyakorlott borosgazdák és pinczekezelők, hogy a hordók borszeszszel való kiégetésnél explodáltak, s nem egyszer érzékeny sérüléseket okoztak.

Miután a borszeszszel való conserválásnak is ugyanazon czélja van, mint a kénnel való kezelésnek, t. i. meggátolni a penész stb. képződését. Azért talán szívesen veszi a tisztelt olvasó, ha ezen még kevéssé megbeszélte kezelési módjának egyszerű alkalmazását itt röviden ismertetjük.

Mindenek előtt borszeszt csak akkor alkalmazunk hordók conserválására, ha a kénnel

való égetést bármi ok miatt, de okvetlenül mellőzni kell. — A körülményekhez képest ezt kétféle módon szokás végezni. — Először égetés által. De esetben egy csomó aspest (Kölen) szálat kötünk nyaláb alakúvá egy drót segítségével; ezen nyaláb azonban akkora legyen, hogy a kiégetendő hordó szádján könnyen beférjen. Azután borszeszbe mártjuk, úgy, hogy magát a lehetőségig tele igya. Ez meglévé meggyújtjuk s a hordóba eresztjük, annak mintegy közepe tájáig. Elégés után épen úgy mint az elégett kénrongyott kihúzzuk és a hordót jól leakonázzuk. Második esetben a borszeszszel a hordót csupán csak kiöblítjük. Amnyi borszeszt öntünk t. i. a hordóba hogy meghengertetésnél — az annak egész belsejét minden részében érinthesse s megáztathassa, Ennek megtörténte után, a maradék borszeszt kiöntjük s jól kicsurgatjuk, utánna zonnal leakonázzuk.

Egyik esetben:figy mint a másikkban a legtisztább és legerősebb szeszt kell a conserválásához venni. Mert közönséges — nem pedig rectificált szeszből annyi kozma illat marad a hordóban, hogy az esetleg a bornak is jelentékeny ártalmára lehet. — Erős borszesznek pedig azért kell lenni, mert különben első esetben előbb alszik ki égése mint a hordó éleny tartalma fölemésztenék. Utóbbi esetben pedig nem volna elég ereje az esetleg képződni akaró penész gombákat előltni.

Égetés által a hordóban szén-sav képződik mindaddig, míg a hordó élenytartalma teljesen föl nem emésztetik. Az ez által igen fölmelegedett borszesz is nagy mennyiségben párolog el, és a hordót részben borszesz gőzzel tölti meg. A penész gombák képződését mind a kettő akadályozza ugyan, de nem oly erőteljesen mint a kénessav.

Második esetben a borszesz maga érintkezésén, mindenütt a hordó belsejével, a penész gombák képződését szintén akadályozza. De ez sem oly tartósan, mint az égő kén fojtó gőze. — Ez utóbbi esetben követik el, némelyek azt a hibát, hogy a kicsurgatott hordóba égő gyszálat tolnak be, miáltal az elpárologott szesznek gőze az élenyvel durranó léget képezvén, nagyon könnyen meggyulad és a hordót szétroppantja. — Nem csak ez utóbbi eseten nem szabad égő testtel behatolni a hordóba, hanem égetésnél ndm tanácsos az asbest köteget újra tele szivatni borszeszszel, másodszori égetés czéljából; mert bár itt a robbanás veszélye kevéssé állhat be, mint a borszeszszel való öblítés után. Mindazonáltal a robbanás lehetősége itt sincs kizárva.

Különbélek.

Hátralékos előfizetőinket kérjük, legyenek szívesek hátralékaikat beküldeni. Vidéki ügybarátainkat pedig tisztelettel kérjük, legyenek kegyesek lapunk részére minél több előfizetőket gyűjteni.

Lapunk jelen számát volt régebbi előfizetőinknek is megküldjük mutatványul, tisztelt előfizetőinket pedig kérjük legyenek szívesek maguk mellé legalább még egy előfizetőt szerezní, mely szíves közreműködésükért előre is köszönetet szavazunk.

— **Vendéglős ipartársulatunk** tagjai legutóbbi társas összejöveteleiket Csallányi Károly úr éttermében (Barátok-tere) majd Blaskó István úr vendéglőjében (Király-utca) tartották, a legközelebbi pénteki összejövetelt Neubauer J. úrná szövetség-utca leend megtartva.

— **Halálozás.** Ipartársulatunkat ujabban súlyos betegség érte, amenynyiben két ügybuzgó tagját Schenk Ágoston és König Frigyes kísérette nagy számm ipartársulati

tag az örök nyugalomra! Áldás lebegjen emlékülükön. —

— **A „Pinczér kör“** legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy mint az előző években úgy az idén is szegény gyermekek felruházásával fogja megünnepelni a keresztyénség legszebb s legmagasztosabb ünnepének karácsonyának előestélyét. Az ünnepély rendezésével: Poplán Zsigmond, Stanoj Miklós, Szochátczy Sándor Mundt Lasos, Ihász György urak bizattak meg, kik a hölgy bizottsággal egyetemesleg működnek a siker minél fényesebb elérésében.

A pinczér-kör f. hó 8-ikán választmányi ülést tartott. Elnökölt Poplán Zsigmond. Jelen voltak: Stöleczl Nándor pénztáros, Duchon János, Farkas János, Szochátczy Sándor választmányi tagok és Ihász György a „Vendéglősök Lapja“ képviselőjében. A jegyzőkönyvek felolvasása után pénztáros betérjeszti havi számadást, melyből kitűnt, hogy a múlt hóban bevétel volt 78 frt 13 kr., a kiadás pedig 69 frt 51 krt tett ki. Tudomásul vétetik. A kör új helyiségének megnyitása f. hó 11-kére tűzetett ki, a „meghívó“ fogalmazásával Ihász György bizatit meg. Poplán Zsigmond indítványára elhatározatott, hogy karácsony előestélyén szegény gyermekek felruházására s karácsonyfa fellátása céljából ünnepély rendeztesék, a rendező bizottságba: Poplán Zs. Stöleczl N. Stanoj Miklós, Szochátczy Sándor és Ihász György urak választattak. Ihász György indítványozza, hogy az ünnepi beszéd megtartására ifj. Ács Károly ügyvéd úr a vendéglős ipartársulat nagyérdemű jogtanácsosa s a pályadíjak kiosztására pedig Stadler Károly szállodás úr, ipartársulatunk egyik legkiválóbb tagja kéreszenek fel. Indítványa elhangulag éljenzéssel elfogadtatik, s szíves közreműködésük kérelmezésére a rendező bizottsági tagok bizatnak meg.

A pinczér-kör f. hó 12-ikén tartotta meg új helyiségének megnyitási ünnepélyét, a tagok kellő számban voltak jelen, de fájdalom most is csak a kártya-játék nyújtott többeknek kedvtöltést, a szellemi élvezetek iránt kevés érdeklődés mutatkozik, mely sajnos körülményre Ruef József, Stanoj Miklós, Poplán Zsigmond Lindebner Alajos urak a kör lelkes tagjai s osztályunk kiváló vezéregyéniségei szelleműs beszédekkel utaltak s hangsúlyozták, hogy csakis a kölesönös tisztelet, az egymásiránti jóindulat, a nemesebb eszmék s a szellemi élvezetek iránti érdeklődés képezheti alapját osztályunk fejlődésének s a kör felvirágzásának.

A pinczér-kör részére a következő lelkes tagok adományoztak: Tauszig László 1 frt, Neusiedler Geza 5 frt, Duchon János 1 frt, Vándori Béla 1 frt, Fiebrich 1 frt, Göndöcs Ferencz 1 frt, Rajágh 1 frt, Bayer Lajos 1 frt, Pulvermann J. 2 frt, Kroner A. 1 frt, Koch Kornél 2 frt, Rus Lajos 3 frt, Koch József 1 frt, J. P. 2 frt, Schmidtbauer L. 1 frt, Kozmanovits Károly 1 frt, Ritter József 1 frt, Maron István 1 frt, Szabó Gyula 1 frt, Wagner Gyula 1 frt, Mundt Lajos 2 frt, Stanoj Miklós és Lindebner Alajos 5 frt, Feicht

1 frt, Maderlik Géza 1 frt, Zorn János 2 frt, Gerzabek Károly 2 frt, Ruef József 1 frt, Palkovits Ede 2 frt, Schandl József 1 frt, Müller A. 1 frt, Farkas János 1 frt, Molnár Ágoston 3 frt, Ihász György 5 frt, Fröschl József 1 frt, Stöleczl Nándor 2 frt, Poplán Zsigmond 5 frt, Szochátczy Sándor 1 frt. Összesen 64 frt. — Fogadják a nemes szívű adakozók a kör tagjai nevében leg-hálásabb köszönetünk kifejezését. Budapest 1886. nov. 12. Poplán Zsigmond igazgató, Stöleczl Nándor pénztáros.

A magyar-francia biztosító-részvénytársaságot melegen ajánljuk t. szaktársaink szíves figyelmébe. Az intézet biztosít: emberi életre, tűz-, jég- és szállítási károk ellen, valamint baleset ellen igen előnyös feltételek mellett. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál lapunk szerkesztősege is.

Körössy Zsigmond derék szaktársunk a kellenföldi vasuti vendéglő volt bérlője, a fővárosban VI. ker., nagymező-utca és új-utca sarkán díszes vendéglőt nyitott. Sok szerencsét!

Roitsch József kávé s ur, a Népszínház-utca 25. szám alatt új kávéházat nyitott.

— **Bokros Károly** régi derék főpinczér, lapunk belmunkátára mint bérlő átvette a „Magyar király“ szálloda éttermét és mellék-helyiségeit, Bokros Károly, ki iparágunk terén kiváló szakférfi, nemesak mint kitűnő szakember, hanem sokoldalú képzettségénél fogva is a fővárosi és vidéki előkelő közönség rokonszenvét már rég bírja. Mi is szívből üdvözljük!

— **Schopper Ferencz** az „Europa szálloda“ volt igazgatója s a „Pinczér Egylet“ elnöke Budán I., Varga-utca 1 szám alatt saját házában vendéglőt nyitott, melyet nagy gonddal a legdíszesebben rendezett be. Sok szerencsét!

— **Schleiffer Lajos**, a „Kolosvári pinczér egylet“ hazafias érületű derék titkára, a múlt hó végén fővárosunkban időzött, megérkezése alkalmából a magyar érzelű pinczerek részéről az osztrák magy. államvasutak pályaudvaránál Bruckner Mihály, Ihász György és Molnár Sándor küldöttségi tagok fogadták, a megérkezés alkalmából Bruckner Mihály lelkes beszéddel üdvözölte kedves vendégünket, másnap a „Nemzeti szállodában“ Lippert Lajos úr éttermében dísz-vacsora volt, hol pohár felköszöntőket tartottak; Ihász György Schleiffer Lajosra, Schleiffer a magyar érzelű pályatársakra, Lippert Lajosra, Bruckner Mihály, Pinkóczy Tóth Lajosra, Lippert Sándor a Kolosváriakra Eble Lajos Ruef József-re, stb.

— **Skuletz Lajos** jeles szaktársunk, a József-körút 15 szám alatt épült díszes palotában csinosan berendezett újvendéglőt nyitott. Sok szerencsét!

— **Gödöllőn** a nagyvendéglőt és kávéházat Koloszárn Imre volt Loprád-Felkai „virágyölgyi“ derék vendéglős szaktársunk vette át s azt díszesen berendezte. Üdvözljük!

— **Szállodák bérbeadása** felől lapunk kiadóhivatala szívesen nyújt értesítést jelenleg 3 vidéki szálloda bérbeadása felől adhatunk bővebb felvilágosítást.

— **Beküldetett.** A „Budapesti pinczér egylet“ elnökségét tisztelettel kérjük, miért

nem teszi közzé az egylet hivatalos közlönyében a már két negyedévben elmulasztott negyedévi számadások kimutatását? holott ezek közlését a legutóbbi évi rendes közgyűlés elhatározta. Többen.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó ismerőseink, rokonaink és barátaink és különösen a budapesti „szállodások-, vendéglősök és korcsárosok ipartársulatá“-nak t. tagjai, kik fejletlen emlékü boldogult férjemnek Schenk Ágostonnak temetési gyászszertartásnál megjelenni szívesek voltak s ezáltal bánatunkat enyhíteni törekettek: fogadják a magam és családom nevében a leghálásabb köszönetem kifejezését. — Budapest-n 1886 november-hó 10-ikén özv. Schenk Ágostonné.

— **Körtét eczetben úgy tarthatunk el** ha középnagy bergamolt, vagy rousselette körtéket meghámozunk s magházuktól azokat megszabadítjuk. Veszünk minden másfél kilogramm hámozott körtére 500 gramm cukrot, fél liter jó borecetet, 10 gramm fahéjat és 10 gramm szegfűszeget; ehhez adjuk még fél citromnak héját és egy darabka gömbért. Egy tiszta edénybe vagy széles száju üvegbe a cukorpor s a felforralt, de ismét lehűtött eczetet főléje öntjük. Végül az edényt jól elzárjuk.

— **Ecetbe rakott birsalma** következőképen készül: Eret birsalmát hámozzunk meg, vágjuk ki a magházat, vágjunk minden birsalmát 6 szeletre, ezekből pedig körülbelül fél centiméter vastag szeleteket messünk. Ezeket egy negyed óráig főzzük fél liter jó borecetben, azután tegyük az ecetbe 100—125 gramm cukrot s ezt főzés által olvasszuk fel egészen. A megfőtt birsalmaszzeleteket üvegekbe vagy kőedényekbe tesszük, hozzáadván néhány szegfűszeget, 10—12 szem pimentet, s annyit öntünk rá az ecetből hogy a szeleteket elborítsa. Az így berakott birsalmaszzeletek egy évnél is tovább elállnak s ízletesebbek, mint a legjobb befőtt dinnye.

Skuletz Lajos vendéglője

Budapest, VIII., József-körút 15.

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a fővárosban VIII., József-körút 15. sz. alatt a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő díszesen berendezett

új vendéglőmet

f. év november hó 6-án megnyitottam, minél fogva vagyok bátor a mélyen tisztelt közönségnek eddig irányomban tanusított nagybecsű pártolását továbbra is újból kikérni.

Izletes étel-kről a legjobb minőségű italokról, valamint gyors és pontos kiszolgálásról gondoskodni fogok.

Számos látogatásért esd

kiváló tisztelettel
Skuletz Lajos,
vendéglős.

POLONYI JÁNOS férfi szabó-üzlete

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 16. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam a legújabb divat szerint a legelegánsabb őszi FÉRFI RUHÁK a legjobb és legjutányosabb árak mellett készíttetnek és hogy a n. é. közönségnek a szövet-választásnál is szolgálatára lehessenek, nála mindennemű szövetminták a legújabb divat szerint nagy válszrtékban kaphatók. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok tisztelettel Polonyi Ján. férfi-szabó.

Löwinger Károly

cs. kir. udv. böröndös.
Budapest
 Főraktár: Kis hid-utca 10.
 Fiók: Bécsi-utca 3.

Ajánlja nagy választéku

utazó böröndjeit

a

vendéglősök és főpinczerek

részére pedig a legezészerűbbnek
 bizonyult

pénzes tárczáit.

A tárczák
 Sztanoj Miklós
 találmányai!!!

SZABÓ GERGELY

asztalos-mester

Budapest, VIII., Szilágyi-utca 2. szám.

Készítik a

**szállodai, vendéglői és ká-
 véházi berendezéshez**

szükségelt mindennemű asztalos munkákat,

legjobb minőségű berczés

keményfa-székeket

a legjutányosabb áron.

Elvállalok úgy nagybani mint kicsinybeni
 megrendelések.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

A mélyen tisztelt szállodás, vendéglős és
 kávéháztulajdonos urak szíves pártolását kérve,
 vagyok

Szabó Gergely asztalos-mester.

KUNZ és MÖSSNER

vászon nagykereskedők és fehérenemű-gyárosok.

A magy. kir. első honvéd kerületi tisztii egyenruhazati egyletnek
 fehérenemű szállító

BUDAPEST, KIGYÓTÉR (a „Szép Juhásznő“-höz.)

Ajánlják

valódi rumburgi, irhoni, kreasz, hollandi fonál
 és sziléziai vásznaikat,

mindennemű asztal és kávésterítékeket, továbbá gyer-
 mek, női és férfi mindennemű fehéreneműeket,

szállodák, vendéglők és kávéházak

szükségleteihez mindennemű gyártmányok
 nagy választékban.

Menyasszonyi kelengyék

270 forintól 5000 forintig és feljebb.

Illustrált és áru-magyarazattal ellátott árjegyzékeket kívánatra
 bérmentesen küldünk.

A vásznak valóságáért kezeskedünk.

MOLNÁR és SÁRKÁNY

első háztartási és konyhaeszközök raktára

Budapest, Dorottya-utca 6, Wurm-udvar,

Nagy választékban

FŐZŐ EDÉNYEK nichol, vorozéz, zománcozott acéllemez, szinneszt acéllemez és zománcozott öntöttvasból.
mosókonyha-, fürdőszoba és kórszoba-berendezések.

Különféle szerek és gépek a konyha és háztartás részére.

Pinoze- és tejjagdászati szerek és berendezések.

Különféle szerek a lakások megvilágításához, tisztításához és fűtéséhez.

Teljes konyhaberendezések háztartások és szállodák részére.

Konyha- és háztartási butorok fából és vasból.

Theakészletek, kávékészletek, theasztalok, valódi orosz szamovirok.

A cs. kir. szab. berndorfi alpacca-ezüst és alpacca-árúk magyarországi főraktára.

**Vendéglő- és kávéház berendezések gyári árban
 számíttatnak.**

Az első cs. kir. szab. KITSCHOLT ÁGOSTON-féle vasbutor-gyár magyarországi főraktára

A solingi J. A. HENKELS-féle késáru-gyár raktára.

KÉPES ÁRJEGYZEKEL KIVÁNATRA SZOLGÁLUNK.

Kais. kön. priv. Glasfabrikanten

C. STÖLZLE'S SÖHNE.

Niederlage: B U D A P E S T, VI., Königsgasse Nr. 50.

Glasfabriken und Raffinerien:

Alt-Nagelberg (Centrale),
 Neu-Nagelberg, Sofienwald,
 Eugenia, Eilfgang
 Suchenthal u. Georgenthal in Böhmen Franz-Josef-Bahn.

in Niederösterreich
 a/d. Franz-Josef-Bahn

Glasfabriken-Niederlagen:

Wien (Centrale) Wieden Freihaus 2. III. Hof.
 „ Rudolfsheim, Schönbrunnerstrasse 26.
 Prag Wenzelsplatz 47 neu.
 Budapest VI., Königsgasse 50.

Diese Manufakturen umfassen 7 Glasfabriken mit 14 Gasöfen, und neuester Konstruktion Strecköfen nach belgischem
 Systeme; von diesen Fabriken ist eine über 100 und drei andere zwischen 40 und 50 Jahre im Betriebe. Die Fabrikation umfasst
alle erdenklichen Sorten Glaswaaren Vorzüglich weisses Crystalglas für Service, Press- und Gussglas, Farben, Schliß, Kreiden,
 Grün, Braunglas. Anerkannt berühmtes **böhmisches** und **belgisches Tafelglas** in allen Grössen, Stärken, Farbentafeln in allen Nu-
 ancen. **Specialität:** Glasgeschirre für Gasthaus, Kaffeehaus, Haushaltungsgebrauch in Guss und Schliß. Aelteste und
 weltberühmte Fabrikation von **Syphon's** glatt und mit Firmaätzung, **Gazeuseflaschen** mit **Kugerverschluss.**

Beleuchtungsartikel für Petroleum, Oehl, Gas und Elektrotechnik.

Aelteste Lieferanten für Eisenbahnen und Dampfschiffe. — Glasätzerei, Gravurwerkstätten, Malerei, Sandgebläse.

Muster und Special-Courante stets zu Diensten.

Minden borkezeléshez szükséges anyagok, és pedig: **viza-hólyag, bor-zamat (Weinbouquet), borderítő-por (Klärungspulver)**, úgy **porok a bor savanyúságának megszüntetésére**; továbbá tökéletesen ártalmatlan **borfestékek, glicerín, gelatin, kénlapocskák** nemkülönbön **parafa-dugók és palaczkokra való cinn-csipkák (Kapseln)** a legjobb minőségben s legdúsabb választékban kaphatók: **Watterich Arnold** ur kereskedésében **BUDAPEST, Dohány-utca 1. szám a.** Árjegyzékek és kezelési jegyzék **ingyen**

Alle Bedarfsartikel zu Wein-Manipulation, wie: **Hausenblase, Weinbouquets, Klärungspulver, unschädliche Weinfarben.** Einschlag, Gelatine, Stoppeln, Glycerin, Zinnkapseln etc., in besten Qualitäten billigt bei **ARNOLD WATTERICH** **BUDAPEST, Tabakgasse Nr. 1. (Huszár-ház).** Preiscourante und Manipulation **gratis**

LAKOS LAJOS

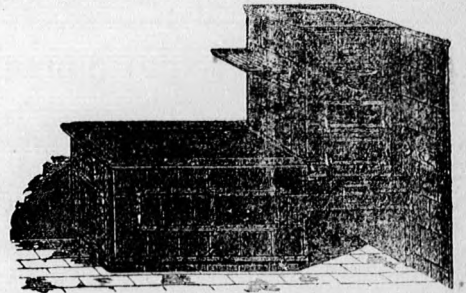
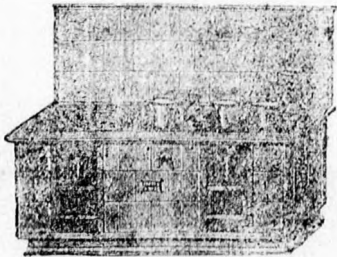
TAKARÉK-TÜZHELYEIT

A betétek meghajlás ellen bordákkal vannak ellátva. Készíték szinte új találmányu asztallal ellátott tüzhelyeket és a konyháról gőzküszövel ellátva

szabályozható takaréktüzhelyeket,

melyeken lehet egy főzőlúkon kevesebb égőanyaggal főzni, készít és raktáron tart **konyhaberendezéseket** uraságok, magánzók és vendéglősök számára nemkülömben asztali takaréktüzhelyeket, falburkolatokat, cserép vagy márványból **Beefsteak-tüzhelyeket**, sütő- és pasteta-kemenczék, füstkeletkezés minden konyha- vagy szobafüstésnél elhárítatik,

Minden általam készített munkákért jótállok. Budapest, IV. ker., Kalap- és Lipót-utca sarkán 10. sz.

KARBOLSÁVPOK

100 kilo 12 frt.

Édes zöld nagy paprika besavanyítani valót 100 darab 40 krajczár.

Szalámi la	100 ko.	frt 138.—
paprika Rózsa legfinomabb.	100 "	120.—
Tarhonya tojasos legfinomabb	100 "	34.—
Uj vörös hagyma	100 "	5.50
Szalonna finom paprikás	100 "	58.—
Szilvorum valódi szyrémi	100 "	48.—

ajánlja 5 kilós posta-csomagba is, szilvorum csak 56 literes és nagyobb hordókban.

Megjegyzem, hogy csak is a legfinomabb minőségű árukat ajánlom.

BENISCH S. J.
Szegeden.

LETH és SPERLICH

Magyarország legelső és legnagyobb

elhelyező intézete

szállodai-, vendéglői-, és kávéházi-személyzetnek.

Budapest, kalap-utca 5. szám.

Telephon 392. szám.

Richter Károly

fűszer- és csemege-kereskedés Bpest, Duna- és kéményseprő-utca sarkán.

Ajánlja a tisztelt szállodás, vendéglős és koresmáros uraknak helyben mint vidéken jól felszerelt raktárát minden fűszerárak- és csemegekből kitünő minőségben és különös olcsó árak mellett. Mint például: **Cukor, kávé, tea, rum fűszer stb.**

Szálloda bérbeadás.

Van szerencsém tisztelt szaktársaim becses tudomására hozni, hogy Rumán levő

szállodámat

mely 12 teljesen berendezett szobával, nagy étteremmel, kávéházzal a kávéházban 2 teke-asztal, szükséges omnibusz és többrendbeli kocsikkal, úgyszintén **szabad italmérési joggal** bir, eladni szándékozom. A venni szándékozók bármikor megtekinthetik s szabadkézből bármikor átvehetik.

Tisztelettel

Ruma, 1886 nov. 1.

Klein Albert
szállodás.

FRANZÖS.

SENF.

Ungarische Industrie.

Das beste und billigste Senf-Fabrikat, unterscheidet sich dadurch von andern ähnlichen Fabrikaten, dass ich den besten Weinessig eigener Erzeugung dazu verwende und dadurch fr die Gesundheit von grossen Einfluss ist.

L. MOCZNIK

Weinessig-Senf und Conserven Fabrik.

BUDAPEST, Tabakgasse 32.

Preiscourante versende ich auf Verlangen sofort.

É r t e s í t é s.

Van szerencsém a hazai és külföldi nagyrődemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **gödöllői „Erzsébet királyné”-hoz** címzett

S Z Á L L O D Á T

az összes **vendégszobákat** és a vendéglő helyiségben levő **kávéházat** atvettem s azt f. év november 1-én újonnan díszesen berendezve ünnepélyesen megnyitottam.

Midőn ezt a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni szerencsés lehetek, egyszersmind azon igéretelemnek adok kifejezést, hogy minden törekvéssel oda fogok hatni, mi-szerint nagyra-bebecsült vendégeim nagybecsű igényeinek teljesen megfelelek. A legkitűnőbb ételek és italokról, mérsékelt szobaárakról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodni fogok. A n. érd. közönség kegyes látogatását kérve maradok hazafiúi üdvözléssel Gödöllő 1886. november 3.

Koloszár Imre

szállodás.

Nem kell többé irtózni

a nagy mosás kellemertenségeitől, mert felülmulthatatlan, legujabb, szabadalmazott

mosó- és facsaró-gépeink

segélyével **egy személy** egy nagyobb háztartás fehérneműjét néhány óra alatt könnyen, minden megerőltetés nélkül **hőfőherre** moshatja.

Főelőnyök: Rendkívüli kimélése a fehérneműnek, szappán, munkaerő tüzelőanyag és időnek 75% megtakarítása.

Raktárunkban minden szerdán és szombaton délután 3 órakor próbamosást eszközölünk, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Egyszersmind ajánljuk legujabb

vasmángorló-gépeinket

nagyon csinos kiállításban **igen jutányos árak** mellett.

Ábrás árjegyzékek bővebb leirással ingyen.

Schleinz Károly és társai

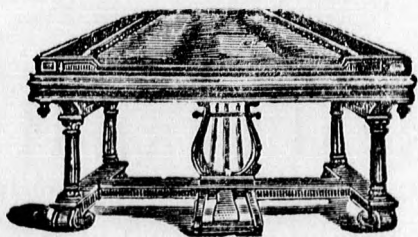
magyarországi vezérképviselők,
Budapest, VIII., stáció-utca 47.

Brückner Nándor

első hegedű és czimbalom műhangszer-készítő.

Budapest, magyar-utca 4.

Alapított 1874-ik évben.

Ajánlja a nagyrődemű zenekedvelő közönségnek a legujabb és a legzelelszerűbbnek elismert

pedál-czimbalmokat

la gujabb szerkezetű hangfogóval, saját találmánya, egyedül csak nála kapható. Az 1885. évi orsz. kiállítás alkalmából kitűnő és czélszerűnek talált új pedál hangfogó találmányáért az elismerési érmet nyert. — Czimbalmái különösen dupla hangú és szép csinos kiállításáról is igen nevezetesek.

Vendéglő megnyitási jelentés.

Van szerencsém a nagyrődemű közönségnek becses tudomására juttatni, hogy Budán 1. kerület **Varga-utca 1. sz.** alatt saját házamban egy díszesen berendezett

vendéglő-helyiséget

nyitottam.

Főtörekvésem leendő, hogy mélyen tisztelt vendégeim igényeinek minden tekintetben megfelelhessenek. Kitűnő izletes ételeim jóságára s boraim valódiságára vagyok bátor a nagyrődemű közönség szives figyelmét felhívni.

A nagyrődemű közönség kegyes pártfogását kérve maradtam

Budapest, 1886. nov. 10-ikén

Hazafiúi tisztelettel

Schopper Ferencz, vendéglős.

Vendéglő megnyitás.

Alulírott van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Budapest VI. ker. a nagymező- és új-utca sarkán** díszesen berendezett

vendéglőt

vettem át s azt f. év november hó 12-ikén megnyitottam.

Midőn a mélyen tisztelt közönségnek régi üzleteimben irányomban tanusított pártfogását megköszöném, kérem azt továbbra is.

Izletes ételek és italokról valamint gyors és pontos kiszolgálásról gondoskodni fogok.

Budapest, 1886. november 11.

Hazafiúi tisztelettel

Körössy Zsigmond

vendéglős.

Für Hotel, Café u. Restauration Besitzer

empfehlte Gefertigter seine

Complete Cafésparherde mit u. ohne Geschirre.

so auch einzelne Bestandtheile derselben als: **Bemeri, feuerfeste Thoncilinder in 4 verschiedenen Dimensionen, bewegliche Röste, Roststäbe, Platten etc.**

Kupferne Küchengeschirre Kessel u. Kesselhäuser in jeder Art u. Größe, geaichte Kupfer-Messzimente, Trichter u. s. w.

Verzinnungen u. Reparaturen

werden solid, rasch und billig ausgeführt;

alte Metalle

in Kauf u. Tausch genommen.

Um geneigte Aufträge bittet Hochachtungsvoll

Kreisel Ágoston

Kupferschmied,

Budapest, VII., Dohány utca 6.

Kutschera Mihály közvetítő intézete.

Van szerencsém a n. é. vendéglős- és kávék uraknak becses tudomására hozni, hogy közvetítő intézetemet f. évi május-hó 1-től fogva Budapest, belváros **Lipót-utca 1. szám** alá helyeztem át. Elnélfogva kérvén, miszerint előforduló szükség esetében, akármily nemű üzleti személyzetre nézve bizalommal hozzám fordulni méltóztassék, mély tisztelettel maradtam

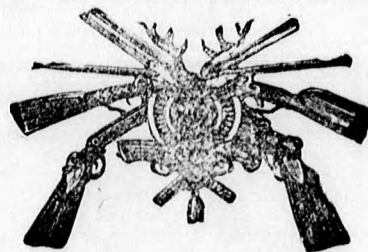
Kutschera Mihály,

főügynök.

Iroda: Lipót-utca 1. sz. Duna-utca sarkán.

Lakás: IV., Lipót-utca 10. sz.

Üzlet alapítás 1804.

Ludvig József utóda

fégyvermüves

Budapest, Muzemkörut 5. szám

Ajánlja dusan berendezett raktárát mindennemű **vadász-, sörétes és czél-fegyverekben,** továbbá **szobafegyverek és pisztolyok.** Forgó és czélpisztolyok

teljesen belöve, jótállás mellett. Nem tetszés esetén 14 nap alatt kieserlletnek

Elvállal

minden e szakba vágó javításokat, pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak és jótállás mellett.

Üzlet alapítás 1804.